



ТОРА ОР • ПАРШІ ВАЇГАШ • МААМАР 3

ביאור על הנ"ל

«Пояснення сказаного вище»



У нинішню добу зв'язок між Б-гом та Ізраїлем — це заручини: розкрито лише зовнішній бік Тори, а царювання (Малхут), «наречена», мовчки отримує через емоційні атрибути (Зеїр Анпін), «нареченого». У Майбутньому буде розкрито внутрішній вимір (пніміют) Тори, зв'язок стане повноцінним шлюбом, а наречена піднесеться, ставши «вінцем свого чоловіка», і сама даватиме від себе: «голос нареченої».

НА ЧЕСТЬ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Батько Ребе, реб Леві-Іцхок



LikuteiTorah.com

ХАСИДСЬКА ПАРША

likuteitorah.com/uk/torah-ohr/vayigash/3/

ГОЛОВНА ДУМКА

У нинішню добу зв'язок між Б-гом та Ізраїлем — це заручини: розкрито лише зовнішній бік Тори, а царювання (Малхут), «наречена», мовчки отримує через емоційні атрибути (Зеїр Анпін), «нареченого». У Майбутньому буде розкрито внутрішній вимір (пніміют) Тори, зв'язок стане повноцінним шлюбом, а наречена піднесеться, ставши «вінцем свого чоловіка», і сама даватиме від себе: «голос нареченої».

Кожен розділ: текст івритом, потім переклад, потім коротке пояснення під золотою лінією. Маленькі цифри в тексті івритом позначають примітки наприкінці.

КОРОТКО ПРО МААМАР

Цей короткий маамар розвиває вчення з попереднього маамара до розділу Ваєгаш: у Майбутньому Малхут піднесеться над Зеїр Анпіном. Розгляд починається з весільних благословень. Шосте завершується словами «Який звеселяє нареченого й наречену»; останнє, після молитви про те, щоб голоси нареченого й нареченої невдовзі пролунали в Єрусалимі, завершується словами «Який звеселяє нареченого з нареченою». Перше формулювання стосується нинішнього часу, друге — часу після приходу Визволителя. Шлюб має два етапи: заручини та власне шлюб. Нині ми перебуваємо на етапі заручин: на Синаї було розкрито лише зовнішній бік Тори — її закони, тоді як її внутрішня насолода залишилася охоплюючим світлом — немов перстень, що охоплює палець. У майбутньому внутрішню Тору буде розкрито, і вона увійде всередину; це і є шлюб. Нині Малхут отримує через Зеїр Анпін, який отримує від Імми; тоді вона стане «доброчесною жінкою, вінцем свого чоловіка». Тож тепер наречена мовчить, як під час кідущин (церемонії заручин), а Шмоне-Есре (молитву «Вісімнадцять благословень») промовляють пошепки; тоді вона даватиме, а молитву промовлятимуть уголос: «голос нареченої».

ПЛАН

- 1 Два весільні благословення** ¶1-3
Щоб пояснити майбутнє піднесення Малхут над Зеїр Анпіном, маамар запитує, чому у шостому весільному благословенні сказано «наречений і наречена», а в останньому — «наречений з нареченою», і що означає «голос нареченої»; перше формулювання стосується нинішнього часу.
- 2 Заручини та шлюб** ¶4-5
Слова «з нареченою» стосуються часу після визволення. Нинішня доба — це заручини: на Синаї було розкрито лише зовнішній бік Тори, тоді як її внутрішня насолода залишилася охоплюючим світлом, подібно до персня кідущин; у Майбутньому внутрішню Тору буде розкрито, і вона увійде всередину, — це і є шлюб.

3 Вінець свого чоловіка

¶6

Нині Малхут отримує через Зеїр Анпін, який отримує від Імми; у Майбутньому Малхут піднесеться над ним як його вінець, адже «їхній кінець вклинений у їхній початок».

4 Голос нареченої

¶7-8

Звідси випливає, що перед праведниками вимовлятимуть «Святий». Нині наречена отримує й мовчить, як під час кідущин і під час Шмоне-Есре, яку промовляють пошепки; у майбутньому Б-г звеселить нареченого через наречену, яка даватиме, а молитву промовлятимуть уголос.

КЛЮЧОВІ ПОНЯТТЯ

Заручини (ерусін) אירוסין

Перший етап шлюбу, який пов'язує пару ще до того, як вони починають жити разом. Маамар порівнює його з нинішньою добою, коли розкрито лише зовнішній бік Тори.

Шлюб (нісуїн) נשואין

Завершення шлюбу. Він символізує Майбутнє, коли буде розкрито внутрішній вимір Тори й світло увійде всередину.

Охоплююче світло (макіф) מקיף

Світло, яке впливає на людину ззовні, не засвоюючись нею; його образ — круглий перстень, що охоплює палець. Нині внутрішня насолода Тори перебуває саме в такому стані.

Внутрішній вимір Тори פנימיות התורה

Вища насолода, закладена в Торі й прихована за її законами про заборонене та дозволене. Вона не була розкрита на Синаї й відкриється у Майбутньому.

Малхут і Зеїр Анпін מלכות וז"א

Наречена й наречений серед сфер духовного прояву (сфірот). Нині Малхут отримує через Зеїр Анпін, який сам отримує від Імми (Біни); у Майбутньому Малхут піднесеться над ним.

Доброчесна жінка — вінець свого чоловіка אשת חיל עטרת בעלה

Вірш, яким маамар описує майбутнє піднесення Малхут над Зеїр Анпіном: вона буде його вінцем, що спочиває над головою, адже «їхній кінець вклинений у їхній початок».

Голос нареченої קול כלה

Майбутній стан, коли Малхут, яка нині мовчить, сама даватиме. Цей вислів також стосується молитви Шмоне-Есре, яку нині промовляють пошепки, а тоді промовлятимуть уголос.

Два весільні благословення

1 ביאור¹ על הנ"ל

Пояснення сказаного вище.

Цей короткий маамар є подальшим поясненням ідеї з попереднього маамару цього розділу Тори, присвяченого словам «I підійшов» (Ваягаш). У тому маамарі викладено, що в майбутньому царювання (Малхут) піднесеться над емоційними атрибутами (Зеїр Анпін), а заголовок вказує читачеві, що подальший текст роз'яснює це.

2 ולתוספת ביאור במש"ל [במה שכתוב לעיל] ע"פ ויגש כו'. בענין שלעתיד יהיה עליית המלכות למעלה

מז"א כו'. יובן ממ"ש בברכה אחרונה דנשואין מהרה ה' אלהינו ישמע בערי יהודה² ובחוצות ירושלים³ כו'. בא"י [ברוך אתה ה'] משמח חתן עם הכלה.⁴

Як додаткове пояснення сказаного вище про «I він наблизився (Ваїгаш)» тощо, стосовно [вчення] про те, що в Майбутньому царювання (Малхут) піднесеться вище за емоційні атрибути (Зеїр Анпін), тощо, це стане зрозумілим зі сказаного в останньому з весільних благословень: «Невдовзі, Гавая, наш Б-г, нехай почується в містах Єгуди та на вулицях Єрусалима» тощо; «Благословенний Ти, Гавая, що звеселяє нареченого разом із нареченою».

Ідея, яку тут належить пояснити, полягає в тому, що Малхут, остання зі сфер духовного прояву (сфірот), яка нині отримує від Зеїр Анпіна, в Майбутньому піднесеться над ним. Ключ до пояснення — останнє із семи весільних благословень, у якому просять, щоб невдовзі знову почувалися радість і голося нареченого та нареченої в містах Єгуди й на вулицях Єрусалима; завершується воно словами: «що звеселяє нареченого разом із нареченою».

3 וצ"ל הטעם לשינוי לשון הברכות. שמתחלה אמר משמח חתן וכלה ואח"כ אמר עם הכלה.

Тепер слід зрозуміти причину зміни формулювання благословень: спочатку сказано: «Той, Хто звеселяє нареченого й наречену», а потім — «Той, Хто звеселяє нареченого разом із нареченою».

Шосте весільне благословення закінчується словами «Той, Хто звеселяє нареченого й наречену», а сьоме — словами «Той, Хто звеселяє нареченого разом із нареченою». Маамар запитує, чому формулювання змінюється з «і» на «разом із».

וגם צריך להבין ענין קול חתן וקול כלה. והענין הוא מ"ש משמח חתן וכלה קאי אומן הזה.

Також слід зрозуміти значення слів «голос нареченого і голос нареченої». Пояснення таке: сказане «Той, Хто звеселяє нареченого й наречену» стосується теперішнього часу.

Друге запитання стосується слів «голос нареченого і голос нареченої» в останньому благословенні: що означає голос нареченої? Відповідь починається тут: попереднє формулювання — «наречений і наречена» — описує теперішню епоху.

РОЗДІЛ 2 • 14-5

Заручини та шлюб

4 ומ"ש עם הכלה קאי אלעתיד דהיינו אחר שכבר אמר מהרה ישמע דהיינו בביאת הגואל אז אח"כ אומר עם הכלה.

І слова «з нареченою» стосуються Майбутнього часу: тобто після того, як уже сказано: «Нехай невдовзі буде почуто», — що означає: під час приходу Визволителя, — тоді вже сказано: «з нареченою».

Останнє благословення спершу просить про визволення словами «Нехай невдовзі буде почуто», і лише потім говорить «з нареченою». Такий порядок показує, що слова «з нареченою» описують добу після приходу Визволителя.

ולהבין הטעם מפני מה אמר על לעתיד דוקא עם הכלה. הענין כי יש אירוסין ונשואין.⁵

Щоб зрозуміти, чому щодо Майбутнього часу сказано саме «з нареченою», слід пояснити: є заручини (ерусін), а є шлюб (нісуїн).

Пояснюючи, чому в майбутньому йдеться про «наречену», маамар звертається до двох етапів єврейського шлюбу. Ерусін (заручини, які також називаються кідущин) пов'язують пару, але вони ще не живуть разом; нісуїн (шлюб) завершує їхнє єднання.

כי בזה"ז [בזמן הזה] הוא בחינת אירוסין כמ"ש תורה צוה לנו משה מורשה.⁶ א"ת [אל תקרי] מורשה אלא מאורשה.⁷

Бо в нинішній час це рівень заручин, як сказано: «Моше заповів нам Тору — спадщину (мораша)»; читай не «мораша», а «меораса» — «заручена».

Наш нинішній зв'язок із Б-гом через Тору подібний до заручин. Мудреці прочитали вірш «Моше заповів нам Тору — спадщину (мораша)» так, ніби там сказано меораса — «заручена», навчаючи, що Тора та Ізраїль пов'язані між собою, як під час заручин.

5 וכמ"ש ביום חתונתו זה מ"ת [מתן תורה] ⁸ בחי אירוסין כי במ"ת [במתן תורה] אף שהיה גילוי פב"פ [פנים]

בפנים] היינו רק בבחי חיצוני בלבד באיסור והיתר

І як сказано: «У день його весілля» — це дарування Тори, [яке є] рівнем заручин. Адже під час дарування Тори, хоча й було одкровення обличчям до обличчя, воно відбулося лише на рівні зовнішнього виміру (хіцоніют) — у питаннях забороненого й дозволеного.

Мудреці тлумачать слова «у день його весілля» як дарування Тори; маамар уточнює, що Синай був заручинами. Хоча там Б-г говорив «обличчям до обличчя», було відкрито лише зовнішній бік Тори — її закони про те, що заборонено, а що дозволено.

אבל פנימית התורה שהוא בחי ענג האלהי שבתורה לא נתגלה אז עדיין ונשאר בבחי מקיף מלמעלה

Але внутрішній вимір (пніміют) Тори, тобто рівень Б-жественної насолоди, що міститься в Торі, тоді ще не був відкритий і залишався охоплювальним [світлом] (макіф), що перебуває згори.

Внутрішній вимір Тори — Б-жественна насолода, що міститься в її законах, — не був відкритий на Синаї; він залишався охоплювальним: світлом, яке оточує людину згори, не входячи всередину.

וה"ז [והרי זה] דומה לבחי אירוסין שגם שם אינו נמשך עדיין בבחינת פנימית רק הארה חיצוני וכל

עיקר האור בבחינת מקיף כמו טבעת קדושין שהוא עגול ומקיף ע"ג [על גבי] היד

Це подібне до рівня заручин: і там світло ще не проникає всередину, а передається лише зовнішнє осяяння, тоді як основна частина світла залишається охоплювальною (макіф), подібно до кільця кідушин [кільця заручин], яке кругле й охоплює руку.

Заручини подібні до цього: зв'язок уже існує, але ще не входить усередину; відчувається лише його зовнішній відблиск, тоді як більша частина залишається довкола й згори. Маамар наводить образ кільця кідушин: будучи круглим, воно охоплює руку ззовні — це влучний образ охоплювального світла.

אבל לעתיד שיהיה בחי גילוי פנימי [פנימיות / פנימית] התורה שהוא ענג העליון שבתורה אז יהיה בבחי

נשואין

Але в майбутньому, коли відкриється внутрішній вимір Тори — вища насолода, що міститься в Торі, — тоді це буде рівень шлюбу (нісуїн).

У майбутньому відкриється внутрішній вимір Тори — її вища насолода. Тоді зв'язок між Ізраїлем і Б-гом стане нісуїн, повноцінним шлюбом.

כי בועליך עושיך⁹ האשה נקנית¹⁰ כו' כי ענין נשואין הוא ג"כ אחרי שכבר בא האור בבחי' פנימית:

Адже «Твій Творець — твій чоловік»; «жінку набувають» тощо. Бо й шлюб настає після того, як світло вже увійшло у внутрішній вимір.

Пророк називає Б-га для Ізраїлю боелем [чоловіком] — словом, що вказує на подружнє єднання; закони шлюбу починаються словами «Жінку набувають...», де подружнє єднання назване одним зі способів укладення шлюбу. На відміну від заручин, шлюб настає тоді, коли зв'язок уже увійшов усередину, і тому він описує майбутній час.

РОЗДІЛ 3 • 16

Вінець свого чоловіка

6 והנה ידוע דכעת בגלות המל' מקבלת האור ע"י ז"א שהוא מקבל בעצמו מאימא.

Нині відомо, що тепер, у вигнанні, царювання (Малхут) отримує світло через емоційні атрибути (Зеїр Анпін), який сам отримує від Імми, рівня розуміння (Біна).

Тепер маамар викладає відомий принцип порядку, за яким поширюється світло. У вигнанні Малхут отримує світло лише через Зеїр Анпін, а сам Зеїр Анпін отримує від Імми, «Матері», конфігурації Біни.

וכמ"ש בעטרה שעטרה לו אמו¹¹ והוא משפיע אח"כ למל' אבל לעתיד נאמר א"ח [אשת חיל] עט"ב [עטרת

בעלה] שתהיה המל' עט"ב [עטרת בעלה] ז"א שתתעלה יותר למעלה הימנו כי נעוץ סופן בתחלתן¹² כו'.¹³

Як написано: «вінцем, яким його мати увінчала його», а згодом він впливає на Малхут. Але про Майбутнє сказано: «Жінка доблесті — корона свого чоловіка»: Малхут буде «короною свого чоловіка», Зеїр Анпіна, тобто підніметься ще вище — над ним; адже «їхній кінець укорінений у їхньому початку» тощо.

Вислів «вінцем, яким його мати увінчала його» зображує Зеїр Анпіна, Царя, увінчаного Іммою, який лише згодом передає вплив Малхут. У Майбутньому «жінка доблесті — корона свого чоловіка»: Малхут стане короною над Зеїр Анпіном, бо «їхній кінець укорінений у їхньому початку».

Голос нареченої

7 וזהו הטעם למשארז"ל [למה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] עתידים צדיקים¹⁴ שיאמרו לפניהם קדוש. ולכן עתה בזה"ז [בזמן הזה] נאמר משמח חתן וכלה¹⁵ שהכלה היא המל' מקבלת האור ע"י החתן ז"א.

І в цьому причина сказаного нашими благословенної пам'яті мудрецами: «У майбутньому перед праведниками говоритимуть: «Святий». Тому нині, у теперішній час, кажуть: «Той, Хто звеселяє нареченого й наречену», адже наречена, тобто царювання (Малхут), отримує світло через нареченого — емоційні атрибути (Зеїр Анпін).

Слова мудреців про те, що в майбутньому перед праведниками говоритимуть «Святий», мають ту саму причину: нижче підніметься над вищим. Сьогодні у благословенні кажуть «нареченого й наречену», бо наречена, Малхут, отримує все через нареченого, Зеїр Анпін.

ולעתיד אחרי שכבר תתעלה אז נאמר משמח חתן עם הכלה שעל ידי הכלה הוא משמח את החתן מפני שא"ח [שאשת חיל] היא עט"ב [עטרת בעלה] כנ"ל וז"ש [וזהו שכתוב] מהרה ישמע כו' קול כלה כו'.

А в Майбутньому, коли вона вже піднесеться, кажуть: «Той, Хто звеселяє нареченого з нареченою»: через наречену Він звеселяє нареченого, бо «жінка добродісна — корона чоловіка свого», як згадувалося вище. І це маєтись на увазі у словах: «Нехай невдовзі почується... голос нареченої» тощо.

Після визволення, коли Малхут піднесеться, у благословенні кажуть: «нареченого з нареченою»: Б-г звеселяє нареченого через наречену, адже вона стала «короною чоловіка свого». Тому останнє благословення поєднує молитву про визволення зі словами «голос нареченої».

כי עתה בגלות נאמר נאלמתי דומיה¹⁶ שהיא בחי' שתיקה וכאלם לא יפתח פיו¹⁷ כו' ולכך החתן הוא אומר הרי את מקודשת לי והכלה שותקת אבל לעתיד כשתתעלה מעלה מעלה אז תהיה ג"כ משפעת ונק' קול כלה.

Адже тепер, у вигнанні, сказано: «Я зацікавив у мовчанні», що є рівнем мовчання, і «немов німий, що не відкриває уст своїх» тощо. Тому саме наречений промовляє: «Ось, ти посвячена мені», а наречена мовчить. Але в Майбутньому, коли вона піднесеться дедалі вище, вона також даватиме, і [це] називається «голосом нареченої».

У вигнанні Малхут мовчить, як сказано: «Я зацікавив у мовчанні»: вона отримує, але не дає. Це відображено у весільному обряді: наречений промовляє «Ось, ти посвячена мені», а наречена нічого не каже; у майбутньому вона також даватиме, і це буде «голосом нареченої».

8 וַכְּמוֹכָא [וכמו כן] יוֹבֵן עֲנִין שְׁמוּ"ע [שמונה עשרה] צְלוֹתָא בְּחֶשְׁאִי הוּא רַק בְּזַה"ז [בזמן הזה] שְׁהַנוּק' [שהנוקבא] הִיא בְּחַיִּי מִקְבֵּל וְלֹא מִשְׁפִּיעַ.

Так само стане зрозумілим, чому Шмоне-Есре [ע] «молитвою пошепки»: це властиво лише нинішньому часові, адже жіночий аспект / Малхут (Нуква) перебуває на рівні того, хто отримує, а не того, хто дає.

Маамап пов'язує молитву Шмоне-Есре, молитву стоячи, яку промовляють пошепки, з Нуквою, тобто Малхут. Оскільки в нинішню епоху вона лише отримує, а не дає, молитву промовляють пошепки.

18 אַבְל לַעֲתִיד כְּשֶׁתִּתְעַלֶּה לִּהְיוֹת בְּבַחֲיִי מִשְׁפִּיעַ כְּמוֹ הַדָּכָר עֲצָמוֹ אִזְ יִהְיֶה שְׁמוּ"ע [שמונה עשרה] בְּקוֹל רַם וִיִּהְיֶה קוֹל כָּלָה וְד"ל [ודי למבין]:

Але в Майбутньому, коли вона піднесеться до рівня того, хто дає, подібно до самого чоловічого аспекту (дхара), тоді Шмоне-Есре промовлятимуть уголос, і буде «голос нареченої». І цього досить для того, хто розуміє.

У Майбутньому Малхут піднесеться до рівня того, хто дає, подібно до чоловічого аспекту — емоційних атрибутів (Зеїр Анпін), і тоді Шмоне-Есре промовлятимуть уголос; це також буде «голосом нареченої». Завершальні слова «цього досить для того, хто розуміє» запрошують читача самотійно обміркувати цю думку.

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ

1. Чому шосте весільне благословення завершується словами «наречений і наречена», а останнє — «наречений з нареченою»?
2. У якому сенсі Дарування Тори було лише заручинами, хоча Б-г промовляв там «обличчям до обличчя»?
3. Чому перстень кидушин є влучним образом охоплюючого світла?
4. Як вислів «їхній кінець вклинений у їхній початок» пояснює, що Малхут стане вінцем Зеїр Анпіна?
5. Що пов'язує мовчання нареченої під час кидушин із молитвою Шмоне-Есре, яку промовляють пошепки, і що зміниться у Майбутньому?

Примітки

АБЗАЦ 1

1

ביאור

У примітці зазначено, що цей маамар також міститься там під початковими словами «Meheirah Yishama» («Нехай незабаром пролунає») — словами благословення нареченим, які він пояснює.

ПРИМІТКА КЕНОТ

נמצא בעבודת הלוי כרך ג בליקוטים פו, א בד"ה מהרה ישמע. הנחת אדה"א בסידור קלח, ב ומתחיל מהרה ישמע. והוא משנת תקס"ו. הגהות לסידור באוה"ת סידור ע' רכב ושם בע' רכה מציין שד"ה ואכלתם אכול שבלקו"ת פי צו "שא אדמו"ר ז"ל בו בשבת שאמר הדיבור מהרה ישמע". ראה גם ד"ה אשר ברא במאמרי אדה"א דרושי חתונה כרך ב ע' תרב מיוסד על הסידור. בכמה מקומות מציין כ"ק אדמו"ר הצ"צ למאמר זה בשם "ד"ה ואכלתם אכול". ראה לקו"ת שה"ש מח, ב.

АБЗАЦ 2

2

У примітці Kehot Jeremiah 44:21 вказано як джерело цих слів.

ירמיהו מ"ד:כ"א Jeremiah 44:21

הָלוֹא אֶת־הַקֶּטֶר אֲשֶׁר קִטְרְתֶּם בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלַם אַתֶּם וְאַבֹּתֵיכֶם מִלְכִּיכֶם וְשָׂרֵיכֶם וְעַם הָאָרֶץ אַתֶּם זָכָר ה' וְתַעֲלֶה עָלֵינוּ:

'The offering that ye offered in the cities of Judah, and in the streets of Jerusalem, ye and your fathers, your kings and your princes, and the people of the land, did not the L-RD remember them, and came it not into His mind?

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

3

ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים

Еремія пророкує, що в спустошених містах Юдеї та на вулицях Єрусалима знову лунатимуть «голос радості й голос веселощів, голос нареченого й голос нареченої». Останнє весільне благословення містить молитву про здійснення цієї обітниці, а маамар тлумачить «голос нареченої» як викуплення.

ירמיהו ל"ג:י"א-י"ב Jeremiah 33:10-11

כֹּה אָמַר ה' עוֹד יִשְׁמַע בְּמִקְוֵי־הָהָא אֲשֶׁר אַתֶּם אֹמְרִים חֶרֶב הוּא מַאֲיֵן אָדָם וּמַאֲיֵן בְּהֵמָה בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלַם הַנְּשֻׁמּוֹת מַאֲיֵן אָדָם וּמַאֲיֵן יוֹשֵׁב וּמַאֲיֵן בְּהֵמָה: קוֹל שִׁשׁוֹן וְקוֹל שִׁמְחָה קוֹל חֲתָן וְקוֹל כֶּלֶה קוֹל אֹמְרִים הוֹדוּ אֶת־יְהוָה צִבְאוֹת כִּי־טוֹב ה' כִּי־לַעֲוֹלָם חֲסִדוֹ מְבֹאִים תּוֹדֶה בֵּית ה' כִּי־אֲשִׁיב אֶת־שְׁבוֹת־הָאָרֶץ כְּבָרָשָׁנָה אָמַר ה'

Thus saith the L-RD: Yet again there shall be heard in this place, whereof ye say: It is waste, without man and without beast, even in the cities of Judah, and in the streets of Jerusalem, that are desolate, without man and without inhabitant and without beast, the voice of joy and the voice of gladness, the voice of the bridegroom and the voice of the bride, the voice of them that say: 'Give thanks to the L-RD of hosts, for the L-RD is good, for His mercy endureth for ...

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

4

משמח חתן עם הכלה

Талмуд наводит текст весільних благословень; останнє з них завершується словами: «Який звеселяє нареченого з нареченою». Маамар пояснює, чому воно відрізняється від попереднього.

כתובות ח' א:ו' Ketubot 8a:6

"כְּרוּךְ אַתָּה ה', אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בָּרָא שִׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה, חֲתָן וְכֶלֶה, גִּילָה, רִינָה, דִּיצָה, חֲדוּחַ, אֶהְבָּה וְאַחֲוָה וְשָׁלוֹם וְרִיעוּת. מִהֲרָה ה' אֱלֹהֵינוּ יִשְׁמַע בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלַם קוֹל שִׁשׁוֹן וְקוֹל שִׁמְחָה, קוֹל חֲתָן וְקוֹל כֶּלֶה, קוֹל מִצְהָלוֹת חֲתָנִים מְחוּפָּתִם וְנֹעָרִים מְמֻשָּׁתִם נְגִינָתָם, כְּרוּךְ אַתָּה ה', מְשַׁמֵּחַ חֲתָן עִם כֶּלֶה".

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

АБЗАЦ 4

5

יש אירוסין ונשואין

Примітка відсилає читача сюди, щоб пояснити відмінність між заручинами та шлюбом — розрізнення, на якому ґрунтується цей маамар.

ПРИМІТКА КЕНОТ

ראה באוה"ת סידור ע' רל ההפרש ביניהם.

6

תורה צוה לנו משה מורשה

«Моше заповів нам Тору, спадщину громади Яакова». У своєму благословенні Моше називає Тору спадщиною Ізраїлю; маамар цитує цей вислів, щоб підвести до наведеного далі тлумачення мудреців.

דברים ל"ג:ד' Deuteronomy 33:4

תּוֹרָה צִוְּהָנוּ לְנוּ מֹשֶׁה מוֹרְשָׁה קִהְלַת יִעֲקֹב:

Moses commanded us a law, An inheritance of the congregation of Jacob.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

ПРИМІТКА КЕНОТ

דברים לג, ד.

7

א"ת מורשה אלא מאורשה

Талмуд прочитує слово «мораша» — «спадщина» — як «меораса» — «заручена», тож Тора є нареченою Ізраїлю. Маамар використовує це, щоб показати, що наш нинішній зв'язок із Б-гом через Тору є заручинами.

ברכות נ"א:ד' Berakhot 57a:4

הָבָא עַל אָמוּ בְּחָלוּם — יִצְפָּה לְבִינָה, שְׁנֵאמַר: "כִּי אִם לְבִינָה תִּקְרָא". הָבָא עַל נִעְרָה מְאוֹרְסָה — יִצְפָּה לְתוֹרָה, שְׁנֵאמַר: "תּוֹרָה צִוְּהָנוּ לְנוּ מֹשֶׁה מוֹרְשָׁה קִהְלַת יִעֲקֹב", אֶל תִּקְרֵי "מוֹרְשָׁה" אֶלָּא "מְאוֹרְשָׁה". הָבָא עַל אַחֲוֹת בְּחָלוּם — יִצְפָּה לְחֻמָּה, שְׁנֵאמַר: "אָמַר לְחֻמָּה אַחֲתִי אֶת". הָבָא עַל אִשֶּׁת אִישׁ בְּחָלוּם — מוֹכֵטָה לּוֹ שֶׁהוּא בֶן הָעוֹלָם הָבָא. וְהִנֵּי מִיָּלִי דְלָא יָדַע לָהּ וְלֹא הִרְהֵר בָּהּ מְאוֹרְטָא.

Who dreams of having intercourse with his mother may hope for understanding; as it is said, "Yea, thou wilt call un-

derstanding 'mother'" (Prov. ii. 3). [Who dreams] of having intercourse with a betrothed maiden may hope for Torah, as it is said, "Moses commanded us a law [Torah], an inheritance of the congregation of Jacob" (Deut. xxxiii. 4) — read not morashah "an inheritance" but me'orashah "betrothed maiden." Who dreams of having had intercourse with his sister may hope for wisdom ; as it is said, "Say unto wisdom, thou ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

Pesachim 49b:10-11א"י: פסחים מ"ט ב

תנא רבי חייא: כל העוסק בתורה לפני עם הארץ, כאילו בועל ארוסתו בפניו, שנאמר: "תורה צוה לנו משה מורשה". אל תקרי: "מורשה", אלא: מאורסה. גדולה שנאה ששונאין עמי הארץ לתלמיד חכם יותר משנאה ששונאין אומות העולם את ישראל, ונשותיהן יותר מהן. תנא שנה ופירש, יותר מכולן.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

ПРИМІТКА КЕНОТ

ברכות נו, א. פסחים מט, ב וש"נ. באוה"ת סידור ע' רכנ מציינ ללקו"ת פ' ברכה צד, א.

АБЗАЦ 5

8

ביום חתונתו זה מ"ת

Мудреці тлумачать слова «у день його весілля» як день Дарування Тори. Маамар додає, що це «весілля» було етапом заручин.

Taanit 26b:6-7ז"ב: תענית כ"ו ב

וכן הוא אומר: "צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתנתו וביום שמחת לבו". "ביום חתנתו" — זה מתן תורה, "וביום שמחת לבו" — זה בנין בית המקדש, שיבנה במהרה בקיימנו. גמי בשלשה פרקים בשנה כהנים נושאין את כפיהם כו'. תעניות ומעמדות מי איכא מוסף? חסורי מיחסר, והכי קתני: בשלשה פרקים כהנים נושאין את כפיהן כל זמן שמתפללין, ויש מהן ארבעה פעמים ביום — שחרית ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

ПРИМІТКА КЕНОТ

תענית כו, ב.

9

כי בועליך עושיך

Пророк утішає Ізраїль словами, що його Творець — його чоловік. Маамар тлумачить це як повний шлюб Часу прийдешнього, коли зв'язок буде внутрішнім.

Isaiah 54:5ה"ה: שיעה נ"ד

כי בעליך עשיך ה' צבאות שמו וגאלך קדוש ישראל אלקי כל־הארץ יקרא:

For thy Maker is thy husband, The L-RD of hosts is His name; And the Holy One of Israel is thy Redeemer, The G-d of the whole earth shall He be called.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

ПРИМІТКА КЕНОТ

ישע"י נד, ה.

10

האשה נקנית

Мишна відкриває закони шлюбу словами: «Жінку набувають трьома способами», один із яких — через подружній зв'язок. Маамар наводить це поруч зі словами Йешаягу «твій Чоловік», щоб показати, що повний шлюб — це зв'язок, який входить усередину.

Mishnah Kiddushin 1:1א"א: משנה קידושין

האשה נקנית בשלש דרכים, וקונה את עצמה בשתי דרכים. נקנית בכסף, בשטר, ובביאה. בכסף, בית שמאי אומרים, בדינר ובששה דינר. ובית הלל אומרים, בפרוטה ובששה פרוטה. וכמה היא פרוטה, אחד משמנה באסר האיטלקי. וקונה את עצמה בגט ובמיתת הבעל. היבמה נקנית בביאה. וקונה את עצמה בחליצה ובמיתת היבם:

A woman is acquired in three ways and acquires herself in two: She is acquired by money, by document, or by intercourse. "By money": Bet Shammai says: a denar or the equivalent of a denar; Bet Hillel says: a perutah or the equivalent of a perutah. And how much is a perutah? An eighth of an Italian issar. And she acquires herself by divorce or by her husband's death. A yevamah is acquired by intercourse. And she acquires herself by halitzah or by the yavam's death.

Torat Emet 357 (Public Domain) • Mishnah Yomit by Dr. Joshua Kulp (CC-BY)

АБЗАЦ 6

11

בעטרה שעטרה לו אמו

«Вийдіть і погляньте, дочки Сіону, на царя Шломо, з вінцем, яким його увінчала його мати в день його весілля». У маамарі Цар — це емоційні атрибути (Ze'ir Anpin), а Імма, його «мати», увінчує його перед тим, як він дає царюванню (Малхут).

Song of Songs 3:11א"א: שיר השירים ג'

צאנה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה־לו אמו ביום חתנתו וביום שמחת לבו:

Go forth, O ye daughters of Zion, And gaze upon king Solomon, Even upon the crown wherewith his mother hath crowned him in the day of his espousals, And in the day of the gladness of his heart.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

ПРИМІТКА КЕНОТ

שה"ש ג, יא.

12

נעוץ סופן בתחלתן

Сефер Єцира говорить про десять сфер духовного прояву (сфірот), що «їхній кінець укорінений у їхньому початку». Маамар використовує цей вислів, щоб пояснити, чому Малхут, остання з них, може піднятися над Ze'ir Anpinom: її корінь — у найпершій.

Sefer Yetzirah 1:7א"א: ספר יצירה

עשר ספירות בלי מה נעוץ סופן בתחלתן ותחלתן בסופן כשלהבת קשורה בגחלת שאדון יחיד ואין לו שני ולפני אחד מה אתה סופר:

The decade of existence out of nothing has its end linked to its beginning and its beginning linked to its end, just as the

flame is wedded to the live coal; because the L-rd is one and there is not a second one, and before one what wilt thou count?

Sefer Yetzirah, Warsaw 1884 (Public Domain) • Sefer Yezirah, trans. by Isidor Kalisch. New York, 1877 (Public Domain)

13 שתהי המל' . ז"א שתתעלה יותר למעלה

Цей уривок посилається на цей текст. У ньому пояснюється, що нині Малхут, вище мовлення, отримує від Зеїр Анпіна — від рівня грудей і нижче, що є коренем числа й часу; але в Майбутньому вона піднесеться й отримуватиме від самих рівнів мудрості (Хохма) та розуміння (Біна), від рівня «Його розуміння не має числа».

ПРИМІТКА КЕНОТ

בלקו"ת במדבר ז, ד מציין לכאן.

АБЗАЦ 7

14 עתידים צדיקים

Талмуд навчає, що в майбутньому перед праведниками промовлятимуть «Святий», як промовляють перед Святим, благословенним Він (Кудша бріх ху). Маапар пояснює це майбутнім піднесенням нижчого рівня над вищим.

בבא בתרא ע"ה Bava Batra 75b

ПРИМІТКА КЕНОТ

ב"ב עה, ב. נסמן לעיל יח, ב.

15 ולכן עתה בזה"ז נאמר משמח חתן וכלה

Згідно з приміткою, текст від цього місця й до кінця маапару також наведено там, із доповненнями Tzemach Tzedek.

ПРИМІТКА КЕНОТ

מכאן עד הסיום נמצא גם באוה"ת ויקרא כרך ד ע' תתקס"ה עם הוספות הצ"צ. ראה ד"ה להבין מה שבכרכת שמח תשמח בסי' דרושי חתונה לכ"ק אדמו"ר מהר"ש ע' סט ובהערה 2 שם. ראה לקו"ת צו ט, סע"א. שה"ש מח, ב. סידור קלב, א. קלח, ג. סה"מ תרל"ד ע' כד.

16 נאלמתי דומי

Давид, вирішивши стерегти свого язика, поки перед ним нечестивці, каже: «Я занімів у мовчанні». Маапар застосовує цей вірш до царювання (Малхут) у вигнанні: вона отримує, але ще не дає.

Psalms 39:3:ג'תהילים ל"ט

נְאֻלְמָתִי דוּמִיָּה הֶחֱשִׁיתִי מִטוֹב וּכְאֹבִי נִעְכָּר:

I was dumb with silence; I held my peace, had no comfort; and my pain was held in check.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

ПРИМІТКА КЕНОТ

תהלים לט, ג.

17 וכאלם לא יפתח פיו

Давид, оточений ворогами, каже, що він «наче німий, який не розтуляє уст». Вислів «Я занімів у мовчанні»

маапар застосовує до Малхут у вигнанні, яка отримує, але ще не дає.

תהילים ל"ח:י"ד Psalms 38:14

וְאֲנִי כְחֹרֶשׁ לֹא אֶשְׁמָע וּכְאֵלֶם לֹא יִפְתָּח־פִּי:

But I am as a deaf man, I hear not; and I am as a dumb man that openeth not his mouth.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

АБЗАЦ 8

18 אז יהי שמו"ע בקול רם

У примітці це цитують: можна сказати, що натяк на цю ідею є в Зоґарі до Parshas Vayigash, де слова «Голос чути на висоті (берама)» (Ірмеягу 31:14) тлумачаться як вказівка на Майбутній світ; тобто в Майбутньому молитва буде «на висоті» — її промовлятимуть уголос.

Jeremiah 31:15:ו'י'רמיהו ל"א

כֹּה אָמַר ה' קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי תִמְרוּרִים רָחֵל מִבְּכָה עַל־בָּנֶיהָ מֵאַנָּה לְהַנְחֵם עַל־בָּנֶיהָ כִּי אֵינָנּוּ:

Thus saith the L-RD: A voice is heard in Ramah, Lamentation, and bitter weeping, Rachel weeping for her children; She refuseth to be comforted for her children, Because they are not.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

ПРИМІТКА КЕНОТ

"ויש לומר רמז לזה בזהר פרשתינו קול ברמה נשמע (ירמ' לא, יד) מאי ברמה דא הוא עלמא דאתי — היינו דלעתיד לבוא, עלמא דאתי תהי התפלה "ברמה" בקול רם". — לקו"ש חל"ה ע' 197 הערה 40*. ראה בלקו"ת שה"ש מח, ב וז"ל: "אבל לעתיד לבא אחר הבירור כשיתגלה מו"ס טוב טעם ודעת אז יהיה להכלה קול גדול ולא יסף שמונה עשרה בקול רם, ויהי המלי עיקר אחע"ב . . ועיין מ"ש בד"ה ואכלתם אכול ס"פ ויגש". והכוונה לכאן. וראה ג"כ לקו"ת צו ז, ג. וראה גם דרושי חתונה לאדה"א ח"ב ע' תרלה.



LikuteiTorah.com

ХАСИДСЬКА ПАРША

Про це видання

This edition contains the Hebrew text, the English translation, our explanations i the notes.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

Our explanations, with the overview, the questions and the page for children: CC BY-NC 4.0.

The notes: Kehot's marei mekomos ("Sources and References", including the Rebbe's notes) © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted; our notes on them: CC BY-NC 4.0.

Цитовані джерела за Сефарією: Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA); The Holy Scriptures: A New Translation (JPS 1917) (Public Domain); William Davidson Edition - Vocalized Aramaic (CC-BY-NC); Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain); Torat Emet 357 (Public Domain); Mishnah Yomit by Dr. Joshua Kulp (CC-BY); Sefer Yetzirah, Warsaw 1884 (Public Domain); Sefer Yezirah, trans. by Isidor Kalisch. New York, 1877 (Public Domain).

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Український переклад і пояснення підготовлено для LikuteiTorah.com за допомогою ШІ (openai/gpt-6-luna-pro:batch) та звірено з єврейським текстом і Sefaria; редактором-людиною ще не перевірено. Будь ласка, важливе перевіряйте за єврейським текстом.

Ребе просив вивчати маамарим тижневої парші — «Хасидську паршу» — протягом того тижня, розподіливши навчання на сім днів (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Навіщо її вивчати та благословення Ребе: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Безкоштовний некомерційний проект; тут нічого не продається. Не пов'язаний із Kehot, Sefaria чи Lubavitch Library.
© likuteitorah.com

Із likuteitorah.com/uk/torah-ohr/vayigash/3/

НА ЧЕСТЬ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Батько Ребе, реб Леві-Іцхок